

6. Салямон Л. С. О физиологии эмоционально-эстетических процессов [Электронный ресурс] / Леонид Самонович Салямон // Искусство. – 1968. – Режим доступа до ресурсу: <http://www.aquarun.ru/psih/tvor/tvor13.html>.
7. Шаховский В. И. Значение и эмотивная валентность единиц языка и речи / Виктор Иванович Шаховский // Вопросы языкознания / Виктор Иванович Шаховский. – Волгоград: Перемена, 1984. – С. 109.
8. Bally C. Linguistique générale et linguistique française / Charles Bally. – Berne: Glacière, 1950. – 190 p.
9. Bloch R. Psycho / Robert Bloch. – New York: Fawcett World Library, 1960. – 98 с.
10. Bühler K. Theory of language: the representational function of language / Karl Bühler. – Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2011. – 515 p.
11. Danes F. Cognition and Emotion in Discourse Interaction: A Preliminary-Survey of the Field // Preprints of the Plenary Session papers / XIVth International Congress of Linguists / Frantisek Danes. – Berlin. 10-15 August 1987. – Berlin, 1987. – P. 272-291.
12. Oatley K. Best Laid Schemes: The Psychology of Emotions / Keith Oatley. – Cambridge: Cambridge University Press, 1992. – 115 p.
13. Wood S. The Essential Word of Psychology / Samuel Wood. – Florida: Allyn and Bacon, 2000. – 584 p.

Гаврилюк А.О.

студент,

Науковий керівник: Єсипенко Н.Г.

доктор філологічних наук, професор,

Чернівецький національний університет

імені Юрія Федьковича

ВІЙСЬКОВА ТЕРМІНОЛОГІЯ У ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ «ПРОЩАВАЙ ЗБРОЄ» Е. ХЕМІНГВЕЯ

Стаття присвячена аналізу військової термінологічної лексики на матеріалі роману Е. Хемінгуея «Прощавай зброе», висвітлено окремі факти функціонування військової термінологічної лексики. Проаналізовано морфологічну будову термінів, використання функціонально-стилістичних можливостей термінів, які слугують посиленню емоційності та створенню оригінального образу.

Актуальність статті полягає у тому, що у ХХ-ХХІ століттях військова термінологія внаслідок постійного поповнення термінологічної лексики новими термінами стає все більш вживанішою. Часте вживання таких лексем відображається у англійськомовних масмедіа, в тому числі в художньому дискурсі. Термінологічна лексика використовується людьми, які працюють в одній галузі науки та техніці, вона різниться сферою вживання, особливостями позначуваного об'єкта. Соціальна обмеженість термінологічної лексики та її унікальність вживання, пояснює високу зацікавленість та актуальність її дослідження. Відомі на весь світ лінгвісти присвятили чимало своїх робіт вивченню та дослідженню термінології, серед

них: Панько Т. І., Вільчинський С. С., Головін Б. Н., Мельников Г. П., Гриньов С. С., Лотте С., Виноградов В. В. та багато інших.

Мета статті полягає у дослідженні особливостей функціонування військової термінології у художньому дискурсі.

Завдання статті полягає у визначенні структурних, функціональних особливостей 62 обраних одиниць військових термінів з роману Е. Хемінгуея «Прощавай зброє». Поставлене завдання передбачає розв'язання таких основних завдань: характеристика стилістичної ролі військових лексем в авторському дискурсі; детальний аналіз походження та морфологічної структури, аналіз функціональних особливостей та ролі в тексті обраних термінологічних одиниць із використанням кількісних методів дослідження; аналіз ролі військових фразеологізмів в авторському дискурсі.

Мова в художньому тексті служить для побудови художніх образів в уяві читача, виникнення власне художнього твору в його свідомості, тому її головною функцією є образотворча функція. Мова художніх творів не обмежується традиційними тропами та стилістичними фігурами, а «наповнює естетичним змістом безобразні мовні елементи, перетворює їх у систему художньо-мовного бачення світу» [2, с. 301]. Все це спонукає письменників вживати у своїх роботах не лише загальноновживану лексику, але й лексичні одиниці, які позначають поняття та процеси різних галузей знань, зокрема і військової термінології.

Військові сутички, локальні війни, котрі відбувалися впродовж двох останніх століть вплинули на використання англomовної військової лексики у художній літературі, тому за останні роки військова термінологія набула важливого значення.

Однією з проблем, з якою стикаються під час вивчення термінології є моно функціональність; на відміну від загальноновживаних слів, терміни вживаються лише у науковому стилі. Детермінологізовані одиниці втрачають свою основну функцію – номінувати спеціальне поняття, а з виходом за межі вужкоспеціального тексту вони втрачають і статус терміна [5, с. 3].

У художньому тексті більшість термінів і справді детермінологізуються і стають загальноновживаними словами. При цьому, за твердженням В. М. Русанівського, детермінологізація, як правило, супроводжується розвитком емотивного значення [4, с. 175]. Проте ці процеси залежать від структури художнього твору, наявності в ньому термінів та ролі, яку вони виконують. Щодо досліджуваного роману Е. Хемінгуея «Прощавай зброє», то терміни у романі «Прощавай зброє» вживаються лише у початковому їхньому значенні, отож явище детермінологізації, яке зазвичай відбувається з термінами у художньому дискурсі, не властиве для досліджуваного роману. Наприклад: *I'll look up their **adjutant** to do your papers and it will all go much faster* [6, с. 17]; *You **rank** as an **officer*** [6, с. 18].

Одним з суперечливих питань у термінології є питання про можливість вираження терміном емоційно-експресивних відтінків. Г. О. Винокур вважає, що термін за своєю природою не може бути ні емоційним, ні експресивним, а

однією з умов існування його в мові є експресивна нейтральність [1, с. 45]. У зв'язку з формуванням нової парадигми в термінознавстві змінився й сам підхід до вивчення терміна, тому стилістична нейтральність, розглядається як вимога, що ставиться до ідеального терміна.

У досліджуваному романі Е. Хемінгуея «Прощай зброе» терміни мають багатофункціональне значення. Насамперед вони відіграють основну роль у розвитку сюжетної лінії, створюючи уявлення про професійну діяльність героїв та надають правдоподібності сюжету. Слід зазначити, що даний вплив термінів є дуже важливим, оскільки основною темою роману є війна, а військова лексика допомагає відтворити атмосферу воєнного періоду.

Військові терміни у наведеному творі демонструють специфіку діяльності героїв та особливості ведення боротьби з ворожими сторонами. Е. Хемінгуей часто використовує військові терміни іншомовного походження, щоб підкреслити оточення та осереддя головного героя. Так проаналізувавши походження вживаних термінів ми прийшли до висновку, що Е.Хемінгуей використовує терміни французького походження – 58.06%, рідше італійського походження – 9.67% та зовсім не типовими є слова латинського походження – 4.83%. Залежно від теми, мети повідомлення та сюжетної лінії терміни можуть набувати певного емотивного значення, що є надзвичайно характерним для художнього дискурсу. Терміни у романі «Прощай зброе» не набувають гумористичної конотації, адже війна є швидше трагічною. Автор намагається передати реалії війни вживаючи саме військові термінологічні одиниці.

Важливу роль у дослідженні військової термінології також відіграє військова фразеологія, яка викликає чималий інтерес у науковців. Передусім це пояснюється тим що даний тип фразеологізмів має стійку структуру. Проте через складну природу фразеологізмів та власне військової фразеології автори романів, яких цікавить військова тематика уникають вживання даної групи лексики, не виключенням є і Е. Хемінгуей. Письменником не було використано жодного військового фразеологізму, адже незнання їхнього значення може завадити розумінню тексту.

Також нами були дослідженні роль та функції військової лексики у реченні. Результати аналізу показали, що військова лексика була вжита в простих, складносурядних, складнопідрядних реченнях та реченнях мішаного типу. Найчастіше військові лексеми використовувалися в простих реченнях – 41.90% , та складносурядних – 32.20%. Нетиповими є речення з різними типами зв'язку – 16.10%, та складнопідрядні – 14.50%. Щодо функції військових термінологічних одиниць в реченні, то характерними є наступні функціональні особливості: підметом виступають – 22.05%, додатком – 66.10%; означенням виступають лише – 7.35% та обставиною місця – 4.40%.

Слід також звернути увагу на морфологічну структуру військової лексики. За своєю будовою терміни поділяються на: а) прості слова складаються з однієї кореневої морфемі та флексії (rifle, war) [3, с. 1]; б) похідні слова складаються з однієї кореневої морфемі, одного або

декількох афіксів та однієї флексії (officers, straggler) [3, с.1]; в) складні слова складаються з двох або більше кореневих морфем та флексії (lieutenant-colonel, automatic pistol) [3, с. 1]; г) складені складаються з двох або більше кореневих морфем, одного або більше афіксів та флексії (rocket propelled grenade, anti-personnel mine) [3, с. 1]. Згідно вищезазначених класифікацій та аналізу будови вжитих у романі термінів, Е. Хемінгуей використовує прості за будовою терміни, які становлять 71%; складні – 11%, похідні – 13% та складені – 5% слова.

У романі Е. Хемінгуея «Прощавай зброє» терміни мають багатофункціональне значення. Вони відіграють важливу роль у розкритті сюжетної лінії роману, опису головних та другорядних героїв. Військовій термінології у романі не властиве явище детермінологізації, адже всі терміни вжито у їх початковому значенні, їм також не характерне емоційне забарвлення. Військові терміни, вжиті у романі виступають здебільшого у ролі додатка та підмета. Вони переважно іншомовного походження, що пояснюється національною приналежністю головних та другорядних героїв.

Список використаних джерел:

1. Винокур Т. Г. Закономерности стилистического использования языковых единиц // Винокур Т. Г. – М. : Наука, 1980. – 237 с.
2. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови) // С. Я. Єрмоленко. – К. : Довіра, 1999. – 431 с.
3. Ніколаєнко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика // А. Г. Ніколаєнко. – Вінниця : Нова Книга, 2007. – 528 с.
4. Русанівський В. М. Структура лексичної і граматичної семантики // В. М. Русанівський. – К. : Наукова думка, 1988. – 236 с.
5. Татаринів В. А. История отечественного терминоведения // В. А. Татаринів. – М. : Московский Лицей, 2003. – 532 с.
6. Hemingway Ernest Farewell to Arms // Ernest Hemingway. – Arrow Books. : UK, 2004 – 293 p.

Гольцева М.І.

студентка,

Науковий керівник: Махачашвілі Р.К.

доктор філологічних наук, доцент,

Київський університет імені Бориса Грінченка

ВЛАСНЕ ІМ'Я ЯК СКЛАДОВА ІТАЛІЙСЬКИХ ПАРЕМІЙ

Значна частина культури будь-якого народу реалізується через його мову. Правомірною, таким чином, представляється спроба використання пареміологічного фонду італійської мови для побудови ціннісної концептуальної картини світу цієї національної спільноти. Називаючи дитину певним ім'ям ми, тим самим, прокладаємо їй дорогу, якою вона згодом